

معلولیت اغلب ارتباطات ظریف بین افراد و کار را پیچیده می کند. این ممکن است بر بهره‌وری کار، روابط با همکاران و روابط در خانه تأثیر بگذارد. کتاب «کار و معلولیت» جدیدترین مطالب در زمینه مقررات قانونی و سایر موضوعات متداول مربوط به اشتغال افراد معلول را پوشش می‌دهد؛ در این کتاب این سرفصل‌ها را می‌خوانید: نظریه‌های حرفه‌ای و تحقیقات مربوط به معلولیت، مداخلات مشاوره، مسائل چندفرهنگی، ارزیابی حرفه‌ای، اطلاعات بازار کار و محل اقامت افراد معلول در محل کار، اشتغال و توسعه شغلی، تماس با مشاوره کسب‌وکار و حمایت از اشتغال برای افراد مبتلا به اختلالات رشدی.

یکشنبه ۱۳ آبان ۱۳۹۷ ● شماره صد و هفتادوشش

۰ ۱ ۲ ۳ ۴ ۵ ۶ ۷ ۸ ۹ A T I V G H N O

نگاهی به سیاست‌های رفاهی کشورهای مختلف در راستای حمایت از جمعیت بیرون مانده از چرخه کار، معلولان و ازکارافتاده‌ها

نظام‌های رفاهی و حمایت‌همه جانبه‌از معلولان

● فروغ منصور قناعی●

● گردآوری و ترجمه ●

بیکاری و زندگی بدون درآمد، بی‌شک یکی از کابوس‌های همیشگی بزرگسالان است؛خصوصاً افراد طبقه متوسط که درآمد معمولی دارند و پس اندازی برای روزهای بیکاری‌شان ندارند. معلولان هم که یا بعد از ساتحه‌ای نمی‌توانند مثل گذشته کار و فعالیت اجتماعی داشته باشند یا مشکلی به‌صورت مادرزادی دارند با این کابوس دست و پنجه نرم می‌کنند. در گوشه و کنار دنیا برای کمک به خلاصی یافتن معلولان و بیکاران از این کابوس‌ها مزایایی تعریف شده است که در این متن به چند مورد آن اشاره می‌کنیم.

■ مزایای دوگانه بیمه‌بیکاری دراستونی

استونی با جمعیت فقط ۱/۵میلیون نفر، بودجه رفاهی چندان زیادی ندارد. برخلاف خیلی از کشورها بیشتر بودجه رفاهی استونی به‌صورت آنلاین تقسیم می‌شود تا در هزینه‌ها صرفه‌جویی شود و شهروندان می‌توانند یک بار بدون اینکه فرم‌های زیادی پُر کنند از مزایای رفاهی بهره‌مند شوند.

برای کسانی که بیکار شده‌اند، دو نوع مزایا وجود دارد. برای اینکه مشخص شود چه کسی واجد شرایط دریافت مزایای بیمه بیکاری است، مدعیان باید در صندوق بیمه بیکاری استونی ثبت‌نام کنند.پس از آن سابقه آنها توسط کارشناسان بررسی می‌شود و حداقل باید یک سال در طول سه‌سال گذشته مشغول به کار بوده و با درخواست خودشان بیکار نشده باشند. کارگران ۱/۴درصد از حقوق و کارفرمایان ۲/۸درصد را پرداخت می‌کنند و سطح مزایا ۵۰درصد از حقوق و دستمزد برای ۱۰۰روز اول و ۴۰درصد بعد از آن است. صندوق بیمه همچنین بیمه درمانی بیکاران را پرداخت می‌کند.

علاوه بر این کمک‌هزینه بیکاری برای افرادی تعیین شده که در دوره کار، درآمد کمی داشته‌اند، خویش‌فرما بوده یا حداقل ۱۸۰روز از سال را مشغول تحصیل بوده‌اند. دریافت‌کنندگان کمک‌هزینه، روزانه مبلغ ۴یورو می‌گیرند. موضوع قابل توجه در خدمات رفاهی استونی، سیاست سخاوتمندانه استونی برای خانواده‌های دارای فرزند است؛

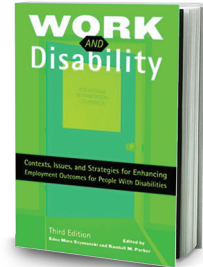
بدین صورت که والدین تا ۳۳۵روز (معادل ۱۴ماه)، به عنوان مرخصی زایمان، صددرصد از درآمد ماهیانه سال قبل‌شان دریافت می‌کنند. والدینی که حتما باید در منزل از کودکان زیر سه سال خود مراقبت کنند، حق بازگشت به شغل قبلی‌شان را پس از اتمام این دوره دارند. در سال‌های ۲۰۱۳و ۲۰۱۵، مزایای خانواده‌هایی که دارای سه فرزند یا بیشتر هستند افزایش یافته است که در حال حاضر در هر ماه ۹۵/۹۰یورو است. همچنین علاوه بر مزایای کودک، خانواده‌های فقیرتر مزایای جداگانه‌ای هم دریافت می‌کنند. در استونی برای آن‌هایی که در سن کار هستند، اما به دلایلی ازکارافتاده یا برای مدت طولانی درگیر بیماری‌اند، مزایایی مقرر شده که با توجه به شدت معلولیت یا بیماری‌شان بین ۱۷تا ۵۴یورو به آن‌ها تعلق می‌گیرد. این مبلغ برای هزینه‌هایی به‌جز پزشکی، حمل‌ونقل و موارد دیگری است که توسط بیمه درمانی پرداخت می‌شود. البته باید گفت که فعالان حوزه رفاهی این کشور در تلاشند تا اصلاحاتی انجام دهند تا تعداد افراد واجد این مزایا کاهش یابد. قرار است یک صندوق بیمه اشتغال شکل بگیرد که به ارزیابی ظرفیت کار می‌پردازد، مزایا را پرداخت می‌کند، خدمات بازار کار را فراهم می‌کند و متقاضیان را به خدمات توان‌بخشی و کمک‌های فنی پیوند می‌دهد.

■ فرانسوی‌ها دست و دل بازند

مزایای بیمه بیکاری فرانسه، یکی از شایسته‌ترین‌ها در اروپاست و حتی تا سقف حقوق خالص ۶۹۵۹یورو در ماه پرداخت می‌کند. ممکن است به نظر این قانون به نفع افراد به نفع افراد دارای درآمد بالا باشد، آن هم در کشوری که معدل درآمد ماهانه در آن، حدود ۲۰۰۰یورو است، اما گزارش‌ها می‌گوید از مجموع ۲/۶میلیون متقاضی بیمه بیکاری، کمتر از ۱۰۰۰نفر، موفق به دریافت بالاترین میزان بیمه‌بیکاری شده‌اند و ثانیاً آمار نشان می‌دهد، درصد زیادی از افراد بعد از چهار ماه، کاری را شروع کرده‌اند و

بیکارشدن

تجربه دیگر کشورها

کتینو | ۱۵

● دیگر سو ●
منبع: ژاپن تایمز ●

قوانین جدید کار در ژاپن

تصویب قوانین مربوط به اصلاح قانون کار در ماه ژوئن، آغاز اصلاحات کار در ژاپن را رسماً اعلام می‌کند. این لایحه، بخشی از طرح عملی گسترده‌تری است که مردم را به راه انداختن شغلی برای خود تشویق می‌کند. یعنی استفاده از سرمایه انسانی به بهترین شکل که می‌تواند اقتصاد این کشور را احیا کند. اما پیامدهای ناخواسته افزایش پویایی نیروی کار چیست؟ «مونتووم آندو» اقتصاددان کار، استاد دانشگاه، به این سوال پاسخ می‌دهد:

تعداد کمی از مردم متوجه هستند بازارهای بدون انعطاف امروز ژاپن از کمبود نیروی کار در کشور پس از جنگ ناشی می‌شود. نرخ بیکاری در دهه ۱۹۶۰، خیلی کمتر از ۲/۲درصد بود که در نوامبر سال۱۹۶۸ به یک رکورد حدود یک درصد رسیده بود. شرکت‌ها برای جذب و نگهداری کارکنان، به کسانی که مدرسه را ترک می‌کردند فرصت‌های شغلی مادام‌العمر پیشنهاد می‌دادند. کارگران جوان کم‌تجربه در شغل‌هایی مشغول می‌شدند که به آموزش نیاز داشت. کارگران از امنیت شغلی که داشتند راضی بودند. نرخ بیکاری در مقایسه با سایر کشورهای عضو سازمان همکاری و توسعه اقتصادی بسیار کاهش یافته‌بود. اکثر کارگران خوشحال بودند، اما کارهای سختی انجام می‌دادند. در ازای امنیت شغلی، کارخانه‌ها از کارکنان خود، وظیفه‌شناسی بیشتری توقع داشتند که میزانش از جاهای دیگر دنیا بالاتر بود. کارکنان باید کارهایی را که روسای مشاغل تصمیم می‌گیرند انجام می‌دادند و همین طور در مکانی که آن‌ها تعیین می‌کردند و در هر زمان که دستور می‌دادند. گاهی اوقات کارگران به جاهای دورافتاده بدون همسر یا فرزندانشان منتقل می‌شدند. از آن‌ها انتظار می‌رفت ساعت‌های طولانی کار کنند. همین تصمیم‌ها باعث شد جوانی ۲۴ساله در روز کریسمس سال ۲۰۱۵، بعد از بیش از ۱۰۰ساعت اضافه‌کاری در ماه، از رنج افسردگی، خودکشی کند.

حقوق و دستمزد افراد بااستعداد در مقایسه با همتایان خود در شرکت‌های غیر ژاپنی کم است. در سیستم کاری ژاپن، افرادی استخدام می‌شوند که مدرسه را ترک کرده‌اند و یک بار در طول ۱۵سال اول یا بیشتر در شرکت ترفیع می‌گیرند. در اوایل دوره کاری، زمانی که کارکنان با مهارت‌های شغلی بیشتر آشنا می‌شوند، مشارکت حاشیه‌ای منفی است. بین سال‌های ۳۰تا ۵۰، مشارکت حاشیه‌ای بالاست، اما دستمزد در مقایسه با استانداردهای جهانی کم است. کارگران تولیدکننده می‌خواهند همان مقدار درآمدی را داشته باشند که افراد در کشورهای دیگر با موقعیت شغلی آن‌ها دارند، اما نمی‌توانند. تنها راه برای به‌دست آوردن مقادیر معوق، این است که در شرکت فعلی خود تا زمان بازنشستگی بمانند. کسانی که فرصت‌های بهتری می‌خواهند جایگزین‌های مختلفی باید کمتر از ۶۶سال داشته باشند و حداقل از هفت روز، سه روز بیکار باشند. همچنین باید به وزارت کار ثابت کنند که «قادر به انجام کار» هستند و می‌توانند مشمول بیمه‌های اجتماعی شوند ولی به دلایلی فعلاً کار دائم ندارند. افراد در هر هفته ۱۸۸یورو دریافت می‌کنند، با پرداخت اضافی برای کسانی که فرزند دارند. اگر فردی داوطلبانه کارش را رها کند از گرفتن این مزایا محروم می‌شود. معیار کلی برای دریافت کمک‌هزینه‌های معلولیت این است که فرد، ساکن ایرلند باشد و انتظار برود این معلولیت حداقل یک سال طول بکشد و فرد را به‌طور قابل ملاحظه‌ای در انجام کارهای محدود کند. در ایرلند «بازرسان بیمه» برای نظارت بر نحوه اجرای قوانین رفاه اجتماعی کشور منصوب می‌شوند تا تعیین کنند هر فرد به چه میزان به کمک نیاز دارد. متقاضیان باید گزارش کامل پزشکی داشته باشند تا مورد بررسی قرار بگیرند. بیشترین میزان پرداخت به این افراد هفته‌ای ۱۸۸یورو است که در صورت داشتن فرزند، بیشتر می‌شود.

بیماری کار کنند، کارفرماها باید به مدت شش هفته، حقوق‌ها را پرداخت کنند تا پس از آن، بیمه خدمات درمانی شروع به پرداخت حقوق کند. کسانی که به علت بیماری یا آسیب نتوانند کار کنند، ۸۰درصد از درآمد خالص خود را تا ۷۸هفته دریافت می‌کنند. در برخی موارد صددرصد پرداخت می‌شود. در مواردی که ناتوانی، طولانی مدت است، افراد (صرف‌نظر از سن) مستمری دریافت می‌کنند. کسانی که دارای معلولیت هستند و قادر به کار بیش از سه ساعت در روز نیستند واجد شرایط بازنشستگی معلولان هستند و به همین نسبت کسانی که بیش از شش ساعت در روز کار نمی‌کنند، مستحق بازنشستگی جزئی می‌شوند. میانگین حقوق بازنشستگی معلولان حدود ۸۹۰۰یورو است. افراد دارای معلولیت بدون هزینه اضافی از طریق طرح بیمه درمان کشور حق دریافت تمام امکانات درمانی را دارند، البته در صورتی که قبل از معلولیت، به سیستم پرداختی داشته باشند. همچنین افراد معلول دارای حق الحز همه‌های بیشتر و شرایط استخدام ویژه هستند. کودکان دارای معلولیت به‌طور خودکار با استفاده از بیمه درمانی والدین خود بدون نیاز به پرداخت هزینه‌های اضافی بیمه می‌شوند. کودکان و دانش‌آموزانی که دارای معلولیت هستند، حق دسترسی‌های مختلفی از جمله دسترسی به صندلی چرخ‌دار و مترجم زبان اشاره در شرایط خاص دارند. شرکت‌ها، مزایا و معافیت‌های مالیاتی برای استخدام افراد معلول دریافت می‌کنند. کمک‌هزینه نگهداری، همچنین مسکن به افراد معلول بنا به میزان معلولیت تعلق می‌گیرد. استفاده از سیستم حمل‌ونقل عمومی هم رایگان است.

■ بازرسان قدرتمند تامین اجتماعی در ایرلند

در کشور ایرلند واجدان شرایط برای دریافت مزایای بیکاری باید کمتر از ۶۶سال داشته باشند و حداقل از هفت روز، سه روز بیکار باشند. همچنین باید به وزارت کار ثابت کنند که «قادر به انجام کار» هستند و می‌توانند مشمول بیمه‌های اجتماعی شوند ولی به دلایلی فعلاً کار دائم ندارند. افراد در هر هفته ۱۸۸یورو دریافت می‌کنند، با پرداخت اضافی برای کسانی که فرزند دارند. اگر فردی داوطلبانه کارش را رها کند از گرفتن این مزایا محروم می‌شود. معیار کلی برای دریافت کمک‌هزینه‌های معلولیت این است که فرد، ساکن ایرلند باشد و انتظار برود این معلولیت حداقل یک سال طول بکشد و فرد را به‌طور قابل ملاحظه‌ای در انجام کارهای محدود کند. در ایرلند «بازرسان بیمه» برای نظارت بر نحوه اجرای قوانین رفاه اجتماعی کشور منصوب می‌شوند تا تعیین کنند هر فرد به چه میزان به کمک نیاز دارد. متقاضیان باید گزارش کامل پزشکی داشته باشند تا مورد بررسی قرار بگیرند. بیشترین میزان پرداخت به این افراد هفته‌ای ۱۸۸یورو است که در صورت داشتن فرزند، بیشتر می‌شود.

منبع: گاردین

مشکلاتش متفاوت است.

■ سخت‌گیری؛ مشخصه سیستم تامین اجتماعی آلمان‌ها

سیستم تامین اجتماعی ویژه آلمان، سه درصد از درآمد فرد را که نیمی از آن توسط کارفرما پرداخت می‌شود، برای بیکاران در نظر گرفته. هرکسی که این حق بیمه را حداقل یک‌سال در طول ۲۴ماه گذشته پرداخت کرده باشد، حق برخورداری از حقوق بیکاری را دارد. کسانی که فرزند دارند، می‌توانند دوسوم از حقوق‌شان را طلب کنند، در حالی که بدون فرزندها می‌توانند ۶۰درصد تقاضا کنند. مدت پرداخت مزایا با توجه به مدت زمان پرداخت فرد به سیستم و سن، متغیر است. افراد زیر ۵۳سال می‌توانند برای یک سال تقاضا کنند، افراد بین ۵۳تا ۵۴سال ۱ماه و کسانی که ۵۵سال یا بالاتر دارند ۱۸ماه، همچنین دوسال برای کسانی که بیش از ۵۸سال دارند. اگر فردی بعد از این مدت زمان، بیکار بماند و مایل باشد، همچنان مزایا دریافت کند، یک کمک‌هزینه بیکاری به روشی ثابت برای همه، دریافت می‌کند که هدف آن، اطمینان از استانداردهای حداقل درآمد است. سطوح مزایا در هر ژانویه مورد بررسی قرار می‌گیرد تا اطمینان حاصل شود که افراد با آن هزینه‌ها راحت زندگی می‌کنند. مطالبه‌کنندگان اگر تنها زندگی کنند ۹۱۰یورو در ماه دریافت می‌کنند و کسانی که ازدواج کرده‌اند ۳۵۳یورو. کسانی که مستقل زندگی نمی‌کنند ۳۱۳یورو دریافت می‌کنند، ۱۵تا ۱۸ساله‌هایی که تحصیل نمی‌کنند ۲۹۶یورو. والدین بیکار به‌ازای هر کودک مبلغ اضافی دریافت می‌کنند؛ ۲۶۱یورو برای کودکان ۷تا ۱۴ساله و ۲۲۹یورو برای کودکان زیر ۷سال. کمک‌هزینه‌های دیگری هم برای کسانی که فرزند دارند در نظر گرفته شده، مثلاً کمک‌هزینه تحصیل یا نگهداری. هزینه‌های اضافی برای زنان باردار یا کسانی که نیازهای خاص بهداشتی دارند (مانند کفش‌های ارتوپدی) بر اساس هر مورد بررسی می‌شود. در صورتی که افراد تحت‌پوشش این مزایا، از پذیرش کار مناسب ارائه‌شده سر باز بزنند یا تلاشی برای پیداکردن شغل نداشته باشند، پرداخت‌ها به‌طور خودکار به مدت سه ماه به میزان ۳۰درصد کاهش می‌یابد و اگر رفتارهای مشابه تکرار شود، ۳۰درصد دیگر هم کم می‌شود. هر فرد می‌تواند در طول یک ماه با کمتر از ۱۵ساعت کار، مبلغ ۱۶۵یورو درآمد داشته باشد و در این مزایا تأثیری نداشته باشد. اگر شاغلان نتوانند به علت

از شمول دریافت بیمه بیکاری خارج شده‌اند. کارگران زیر ۵۰سال می‌توانند حقوق بیکاری دو ساله درخواست کنند و کسانی که بیش از ۵۰سال دارند، می‌توانند از حقوق بیکاری سه ساله بهره ببرند. به‌طور متوسط، این مزایا حدود ۶۵درصد از حقوق کارکنان است. برای دریافت این مزایا ابتدا باید افراد در مرکز کارایی ثبت‌نام کنند و به‌طور فعال دنبال کار باشند. برای کسانی که به اندازه کافی کار نکرده‌اند تا بتوانند واجد شرایط باشند، یک تور ایمنی وجود دارد که برای آن‌ها حداقل دستمزد را تامین می‌کند؛ در این تور ایمنی یک فرد بدون فرزند می‌تواند ۱۴۵یورو در ماه دریافت کند و یک زوج با دو فرزند ۲۹۰یورو.

اگر افراد شاغل فرانسوی تحت‌پوشش برنامه بیمه دولتی «مالادی» باشند می‌توانند در زمان بیماری از آن استفاده کنند. مجموع پرداختی این بیمه ۵۰درصد از دستمزد خالص روزانه است. شرایط لازم این است که متقاضیان در طول سه ماه، ۲۰۰ساعت کار کنند یا قبل از ادعای مزایا در شش ماه گذشته درآمد حداقلی ۹۷۵۴یورو داشته باشند. برای مثال، اگر یک کارگر دستمزد روزانه ۷۵یورو را دریافت می‌کرده، می‌تواند از این بیمه، روزانه ۵۰/۳۷یورو بگیرد. مطالبه‌کنندگان با سه فرزند وابسته یا بیشتر، ۶۶درصد از دستمزد خالص روزانه‌شان را دریافت می‌کنند.

در فرانسه همچنین مزایای معلولیت بر اساس حقوق و دستمزد افراد در یک دوره ۱۰ساله محاسبه می‌شود. اگر متقاضیان نتوانند کار کنند، این نرخ ۳۰درصد از حقوق و دستمزد مطالبه‌کننده در طول یک دهه است و می‌تواند از ۲۸۲تا ۹۵۱یورو در هر ماه متغیر باشد. کسانی که دیگر قادر به کار نیستند از نرخ بالای ۵۰درصد، یعنی حداکثر مبلغ ۱۵۸۵یورو در هر ماه بهره می‌برند. کسانی که نمی‌توانند کار کنند و نیاز به مراقبت هم دارند، مقدار حقوقی مشابه گروه دوم دریافت می‌کنند، اما برای پرداخت هزینه مراقبت‌کننده مبلغ ۱۰۴یورو اضافه دریافت می‌کنند. بزرگسالان معلول که هرگز نتوانسته‌اند کار کنند، می‌توانند مبلغی بین ۲۰۳یورو (برای یک نفر) و ۶۶۶یورو (برای یک زن و شوهر) مطالبه کنند. اگر فرد معلول کمتر از یک سال کار کرده باشد و منابع مالی خیلی کمی داشته باشد، می‌تواند مزایای مسکن هم طلب کند. مزایای معلولیت به والدین مراقب از بچه‌های معلول زیر ۲۰سال که در خانه زندگی می‌کنند هم تعلق می‌گیرد. این مبلغ به میزان هزینه‌های آموزش شخص معلول و همین طور استخدام فردی برای مراقبت است، اما همه این مبالغ با توجه به میزان وابستگی فرد معلول و شدت

پزشکی

در استونی برای آن‌هایی که در سن کار هستند، اما به دلایلی ازکارافتاده یا برای مدت طولانی درگیر بیماری‌اند، مزایایی مقرر شده که با توجه به شدت معلولیت یا بیماری‌شان بین ۱۷تا ۵۴یورو به آن‌ها تعلق می‌گیرد. این مبلغ برای هزینه‌هایی به‌جز پزشکی، حمل‌ونقل و موارد دیگری است که توسط بیمه درمانی پرداخت می‌شود.